

HEEMKUNDE EN 'FEIERABEND MACHEN'

Hugo Lambrechts-Augustijns

Het Duitse woord *Feierabend* dankt zijn ontstaan aan het feit dat de avond voorafgaand aan een feestdag al bij het feest hoorde. Op die avond bereidde men zich al voor op het feest. De eerste christenen namen bij de regeling van hun godsdienstoefeningen het joodse gebruik over en lieten de dag met zonsondergang beginnen. Dit is thans nog het geval met de liturgische dag. De benaming Kerstnacht voor de nacht die Kerstdag voorafgaat bewaart de herinnering aan dit gebruik. De beruchte Sint-Bartholomeusnacht van 1572 was de nacht die voorafging aan 24 augustus, de feestdag van de heilige. Het begin van de dag heeft betekenis door de bepaling tot welke dag of etmaal de nacht gerekend wordt. Begint de dag bij zonsondergang dan zal de nacht bij de navolgende dag behoren. Is de zonsopgang het begin van de dag, dan behoort de nacht bij de voorgaande dag. In de middeleeuwen was het de gewoonte de dag met zonsopgang te beginnen en liet men de nacht op de dag volgen. Zo droeg de nacht meestal de naam van de voorgaande dag.

Het Duitse woord *Feiertag* (feestdag) stamt van het Latijnse woord *feriae* (arbeidsloze feestdagen, dagen die bestemd zijn voor religieuze handelingen). De Duitsers gebruiken het woord *Feierabend* tegenwoordig voor elke vrije avond en heeft de betekenis van de 'vrije tijd' of het 'einde van de werktijd'. Het moet een vrije tijd zijn, een tijd die we niet volstoppen met werk voor financieel gewin. Grieken en Romeinen achtten 'vrije tijd' zeer hoog. Vrije tijd was de voorwaarde om je te verdiepen in filosofische ideeën of je te wijden aan contemplatie. Kan het een tijd zijn om zich bezig te houden met heemkunde?

Bibliografie:

- Anselm Grün, *50 persoonlijke rituelen. Ankers voor de ziel*, Baarn, 2008.
- Strubbe, Egied. en Voet, Léon, *De Chronologie van de middeleeuwen en de moderne tijden in de Nederlanden*, Brussel, 1991, facsimile van de uitgave gepubliceerd door Standaard-Boekhandel in 1960.